

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/1/2020
Identifikačné číslo spisu: 8018200653
Dátum vydania rozhodnutia: 02.07.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:8018200653.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Jany Martinčekovej a JUDr. Violy Takáčovej, PhD., v právnej veci žalobcu v 1. rade: Obec Tatranská Javorina, so sídlom Tatranská Javorina č. 33 a žalobcu v 2. rade: W. I. Š., bytom XXX XX E. P., P. B. XXX, obaja právne zastúpení Advokátskou kanceláriou ŠERFEL & Partners, s. r. o., so sídlom v Bratislave - mestská časť Karlova Ves, Kresánkova 2, IČO: 36 867 195, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8-10, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 47970-7/2018-BA zo dňa 24.08.2018, o kasačnej sťažnosti žalobcu v 1. a žalobcu v 2. rade proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 2Sa/27/2018-111 zo dňa 14.08.2019, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti z a m i e t a.
- II. Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcov v 1. a 2. z a m i e t a.
- III. Žalovanej nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove rozsudkom č. k. 2Sa/27/2018-111 zo dňa 14.08.2019 podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žaloby žalobcov v 1. a 2. rade, ktorí sa domáhali zrušenia rozhodnutia žalovanej č. 47970-7/2018-BA zo dňa 24.08.2018, ako aj rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočka Poprad, č. 700-3080020518-GC09/18 zo dňa 20.03.2018. Účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

2. Sociálna poisťovňa, ústredie, rozhodnutím č. 47970-7/2018-BA zo dňa 24.08.2018 ako odvolací orgán zamietla odvolania žalobcu v 1. rade (ako zamestnávateľa) a žalobcu v 2. rade (ako zamestnanca) a v celom rozsahu potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Poprad č. 700-3080020518-GC09/18 zo dňa 20.03.2018, ktorým táto rozhodla, že žalobcovi v 2. rade ako zamestnancovi žalobcu v 1. rade zaniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v

nezamestnanosti (ďalej len „povinné poistenie“) dňa 01.01.2017, a nie dňa 09.08.2012.

3. Krajský súd po preskúmaní napadnutých rozhodnutí a konania, ktoré ich vydaniu predchádzalo dospel k záveru, že žaloby nie sú dôvodné. Nezistil dôvod pre odchylenie sa od záverov správnych orgánov a s týmto sa, naopak, stotožnil. Mal za preukázané, že žalobca v 2. rade dňa 28.12.2010 uzatvoril s obcou Tatranská Javorina pracovnú zmluvu na dobu určitú od 01.01.2011 do 01.01.2017, s dohodnutým druhom práce hlavný kontrolór obce. Krajský súd zastáva názor, že žalobca v 1. rade fakticky pracovný pomer so žalobcom v 2. rade neukončil bezprostredne po tom, ako uzatvorili dohodu o skončení pracovného pomeru ku dňu 09.08.2012, pretože obecné zastupiteľstvo obce Tatranská Javorina žalobcu v 2. rade z funkcie hlavného kontrolóra neodvolalo a túto funkciu žalobca v 2. rade vykonával aj naďalej nepretržite. Povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti u žalobcu v 1. rade vzniklo žalobcovi v 2. rade dňa 01.01.2011 a trvalo nepretržite do 01.01.2017. Krajský súd mal za to, že žalobca v 2. rade splnil podmienky ustanovené v § 4 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, keďže existoval právny vzťah a právo na príjem zo závislej činnosti podľa § 5 ods. 1 písm. a/ až h/, ods. 2 a 3 zákona č. 595/2003 Z. z., pričom zvolením do funkcie hlavného kontrolóra obce nadobudol žalobca v 2. rade na účely sociálneho poistenia právne postavenie zamestnanca. Krajský súd v kontexte námietok žalobcov v 1. a 2. rade tiež skonštatoval, že nezistil žiadne porušenie ich procesných práv, keďže tieto realizovali v rámci podaných odvolaní.

4. Vo vzťahu k žalobcovi v 1. rade dospel krajský súd k záveru, že tento nebol aktívne hmotnoprávne legitimovanou osobou na podanie správnej žaloby z dôvodu, že postupom žalovanej a prvostupňového správneho orgánu nedošlo k porušeniu jeho subjektívnych práv. Zdôraznil, že v nedávkovom konaní sa v plnej miere realizuje zásada oficiality a konanie začína spravidla z podnetu sociálnej poisťovne, ktorá má možnosť zistiť a overiť si všetky údaje z vlastnej činnosti, hlavne z vlastných databáz a registrov poistencov.

5. Proti rozsudku krajského súdu podali včas spoločnú kasačnú sťažnosť žalobcovia v 1. a 2. rade z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f/, g/ a h/ SSP. Nesprávny procesný postup krajského súdu s následkom porušenia práva na spravodlivý proces videli sťažovatelia v opomenutí krajského súdu doručiť im prílohy vyjadrenia žalovaného z 21.12.2018, v dôsledku čoho nemali možnosť uplatniť svoje procesné práva, konkrétne právo na oboznámenie sa s predloženými dôkazmi a vyjadreniami žalovaného a najmä právo vyjadriť sa k predloženým dôkazom, hoci na túto okolnosť krajský súd opakovane upozorňovali. Krajskému súdu tiež vytýkali, že z jeho rozsudku nevyplýva, že by sa v konaní zaoberal posudzovaním zákonnosti napadnutých rozhodnutí v celom rozsahu a bez ohľadu na žalobné dôvody, čím nenaplnil princíp komplexného posúdenia napadnutého rozhodnutia zakotveného v § 134 ods. 2 písm. d/ SSP. Sťažovatelia ako porušenie procesných postupov označili tiež to, že krajský súd v písomnom vyhotovení rozsudku nespomenul žiadne konkrétne skutočnosti prezentované žalobcami na pojednávaní dňa 14.08.2019 a ani dôkazy, ktoré predložili, hoci tieto vyslovene popierajú niektoré právne závery krajského súdu uvedené v rozsudku a ich podstatou sa ani nezaoberal.

6. Dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci krajským súdom sťažovatelia videli aj v tom, že krajský súd v mnohých častiach rozsudku neuviedol správne právne predpisy, resp. také právne normy, ktoré by sa mali vzťahovať na posudzovanú vec. Konkrétne z odsekov 32., 33., 34., 35., 36., 37., 38. a 44. odôvodnenia rozsudku krajského súdu nie je podľa žalobcov zrejmé, o aký zákon (právny predpis) vôbec ide. Za pochybenie sťažovatelia tiež považovali to, že krajský súd v odsekoch 50., 51., 52., 53., 55., 56., 57., 58., 59. a 63. odôvodnenia rozsudku nešpecifikoval, aký právny predpis a k akému okamihu jeho účinnosti na túto vec aplikoval. Námietali tiež, že zákon o obecnom zriadení s účinnosťou od 01.01.2013, na ktoré znenie krajský súd poukázal v odsekoch 63. a 64. odôvodnenia v snahe podporiť presvedčivosť rozsudku, má retroaktívny charakter, nakoľko toto znenie nemohlo byť známe v čase skončenia pracovného pomeru medzi žalobcami v 1. a 2. rade (t. j. k 09.08.2012). V dôsledku uvedeného je rozsudok nepreskúmatel'ný, keďže vznikajú pochybnosti o tom, či krajský súd na danú vec aplikoval správne právne predpisy. Žalobcovia označili za absolútne nesprávny právny záver, že funkcia hlavného kontrolóra obce je automaticky výkonom práce vo verejnom záujme, nakoľko to nevyplýva zo žiadneho právneho predpisu. Žalobcovia sa nestotožnili ani s tvrdením krajského súdu, že jedným z predpokladov pre výkon funkcie hlavného kontrolóra obce je jeho zvolenie do funkcie s

odkazom na § 18a zákona č. 369/1990 Zb. Nesprávne je podľa nich aj tvrdenie krajského súdu, že predpoklady pre výkon funkcie musí hlavný kontrolór spĺňať po celý čas výkonu funkcie. Poukázali tiež na to, že zo zákona o obecnom zriadení nevyplýva skutočnosť, že pracovný pomer s hlavným kontrolórom obce by nebolo možné ukončiť dohodou pred uplynutím jeho funkčného obdobia. Zároveň tvrdili, že ukončenie pracovného pomeru nemôže mať za následok zánik funkcie hlavného kontrolóra obce. Správne mal krajský súd podľa názoru žalobcov konštatovať, že žalobca v 2. rade podal žiadosť o uzatvorenie dohody o skončení pracovného pomeru s tým, že po skončení pracovného pomeru je ochotný so súhlasom obecného zastupiteľstva obce Tatranská Javorina dobrovoľne a formálne zastávať funkciu hlavného kontrolóra obce počas obdobia dvoch rokov bez toho, aby si nárokoval na akúkoľvek odmenu za túto svoju dobrovoľnú činnosť. Podľa žalobcov je zrejmé, že pracovný pomer bol ukončený po právnej (formálnej) stránke uzavretím dohody o skončení pracovného pomeru zo dňa 09.08.2012. Mali tiež za to, že právny vzťah predpokladaný ustanovením § 4 ods. 1 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom k 09.08.2012 medzi nimi nevznikol a žalobcovi v 2. rade preto nevznikol ani nárok na príjem zo závislej činnosti podľa ustanovenia § 5 ods. 1 písm. a/ až h/, ods. 2 a 3 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov účinného k 09.08.2012. Krajský súd podľa ich názoru arbitrárne rozhodol, že skončenie pracovného pomeru nebolo platné, keď svoj názor bližšie nezdôvodnil, pričom nemal ani oprávnenie rozhodovať o tejto otázke ako o otázke predbežnej a nakoľko žiadny so žalobcov sa nedomáhal neplatnosti skončenia pracovného pomeru, na dohodu o skončení pracovného pomeru je potrebné hľadieť ako na platný právny úkon. Namietali tiež záver krajského súdu, že postavenie zamestnanca na účely sociálneho poistenia žalobcovi vzniklo zvolením do funkcie. Žalobcovia namietali kompetenciu správneho orgánu prvého stupňa rozhodovať o zániku povinného sociálneho poistenia, nakoľko sa nejedná o sporný prípad, keďže zánik poistenia k 01.01.2017 nebol spornou otázkou a podmienka uvedená v § 178 ods. 1 písm. a/ bod jedna zákona o sociálnom poistení tak naplnená nebola. Krajskému súdu žalobcovia vytkli, že pri formulovaní svojich záverov vychádzal aj zo záverov Inšpektorátu práce Prešov, ktoré boli podkladom rozhodnutia žalovaného, pričom v administratívnom konaní žalobcovia nemali možnosť oboznámiť sa s jeho znením. K právnenému záveru krajského súdu o nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu v 1. rade na podanie žaloby o preskúmanie rozhodnutia žalovaného uviedli, že žalobca v 1. rade nielenže tvrdil porušenie jeho subjektívnych práv v administratívnom konaní (procesnoprávných a hmotnoprávných), ale aj ich špecifikoval a predložil dôkazy preukazujúce, že zo strany prvostupňového správneho orgánu boli voči žalobcovi v 1. rade začaté ďalšie kontroly a konania, v ktorých bol neustále administratívne zaťažovaný, pričom tieto postupy predstavujú neustálu hrozbu vzniku povinnosti platiť penále, či iné sankcie. Za nesprávny žalobcovia považovali názor krajského súdu, že zákon o obecnom zriadení, účinný od 01.01.2013, vylučuje možnosť ukončiť pracovný pomer hlavného kontrolóra obce podľa všeobecných spôsobov skončenia pracovného pomeru podľa Zákonníka práce. Argumentovali, že nakoľko žalobca v 2. rade po 09.08.2012 nepoberal žiadny príjem, nemohol byť považovaný za zamestnanca na účely zákona o sociálnom poistení. Žalobcovia zastávajú názor, že správne orgány a krajský súd nerešpektovali princípy a názory obsiahnuté v judikatúre kasačného a ústavného súdu uvedené v bodoch 7.18.4.1 až 7.18.4.4 kasačnej sťažnosti, čím porušili princíp materiálneho právneho štátu a právne predpisy vykladali ústavne nekonformne a v rozpore s ich účelom a zmyslom. Odklon od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu sťažovateľa namietali s poukazom na rozhodnutie veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vydaného pod sp. zn. 1Vs/1/2019 a argumentovali, že ani v ich prípade neboli informovaní o začatí administratívnych konaní. Týmto postupom prvostupňového orgánu im bolo znemožnené vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia a došlo k porušeniu ich procesných práv, čo krajský súd, napriek námietkam, nezohľadnil a vo svojich záveroch uvedených v odsekoch 59. a 60. rozsudku, sa od judikatúry kasačného súdu výrazne odklonil.

7. Z týchto dôvodov sťažovateľa v 1. a 2. rade kasačnému súdu navrhli, aby rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutia správnych orgánov oboch stupňov zrušil, vec vrátil prvostupňovému správnenému orgánu na ďalšie konanie a priznal im právo na náhradu trov konania v celom rozsahu.

8. Zároveň navrhli, aby kasačný súd priznal ich kasačnej sťažnosti odkladný účinok.

9. Vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalobcov žalovaná uviedla, že žalobcovia rozporujú stále tie isté

skutočnosti, ku ktorým sa už vyjadrila, a preto len odkázala na svoje vyjadrenia z 21.12.2018. V súvislosti s námietkou týkajúcou sa porušenia procesných práv žalobcov argumentovala rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 9Sžsk/94/2018 a navrhla, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť žalobcov zamietol ako nedôvodnú.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd podľa § 438 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k záveru, že kasačnej sťažnosti žalobcov nie je možné vyhovieť.

11. Podľa § 178 ods. 1 písm. a/ bod 1 zákona o sociálnom poistení účinného 28. februára 2012, do pôsobnosti pobočky patrí rozhodovať v prvom stupni o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch.

12. Podľa § 4 ods. 1 zákona o sociálnom poistení (účinného k 28. februáru 2012), zamestnanec na účely nemocenského poistenia, dôchodkového poistenia a poistenia v nezamestnanosti je fyzická osoba v právnom vzťahu, ktorý jej zakladá právo na pravidelný mesačný príjem podľa § 3 ods. 1 písm. a/ a ods. 2 a 3, okrem fyzickej osoby v právnom vzťahu na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru a žiaka strednej školy a študenta vysokej školy pri praktickom vyučovaní v období odbornej (výrobnej) praxe.

13. Podľa § 4 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, zamestnanec na účely dôchodkového poistenia je aj fyzická osoba v právnom vzťahu, ktorý jej zakladá právo na nepravidelný príjem podľa § 3 ods. 1 písm. a/ a ods. 2 a 3, okrem fyzickej osoby v právnom vzťahu na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, žiaka strednej školy a študenta vysokej školy pri praktickom vyučovaní v období odbornej (výrobnej) praxe a člena volebnej komisie.

14. Podľa § 3 ods. 1 písm. a/ zákona o sociálnom poistení účinného 28. februára 2012, zárobková činnosť podľa tohto zákona je, ak osobitný predpis 4) alebo medzinárodná zmluva, ktorá má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky, neustanovuje inak, činnosť vyplývajúca z právneho vzťahu, ktorý zakladá právo na príjem zo závislej činnosti podľa osobitného predpisu 5), okrem nepeňažného príjmu z predchádzajúceho právneho vzťahu, ktorý zakladal právo na príjem zo závislej činnosti podľa osobitného predpisu 5), poskytnutého z prostriedkov sociálneho fondu.

15. Poznámka č. 5 k zákonu o sociálnom poistení odkazuje na § 5 ods. 1 písm. a/ až h/, ods. 2 a 3 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov (ďalej len „zákon o dani z príjmov“) v znení neskorších predpisov.

16. Podľa § 5 ods. 1 písm. a/ zákona o dani z príjmov, príjmami zo závislej činnosti sú príjmy zo súčasného alebo z predchádzajúceho pracovnoprávneho vzťahu, služobného pomeru, štátnozamestnaneckého pomeru alebo členského pomeru, alebo z obdobného vzťahu, v ktorom je daňovník pri výkone práce pre platiteľa príjmu povinný dodržiavať pokyny alebo príkazy platiteľa príjmu, ako aj príjmy za prácu žiakov a študentov v rámci praktického vyučovania.

17. Podľa § 5 ods. 2 zákona o dani z príjmov, príjmami podľa odseku 1 sú bez ohľadu na ich právny dôvod pravidelné, nepravidelné alebo jednorazové príjmy, ktoré sa vyplácajú, poukazujú alebo pripisujú k dobru, alebo spočívajú v inej forme plnenia daňovníkovi s týmito príjmami (ďalej len „zamestnanec“) od platiteľa týchto príjmov (ďalej len „zamestnávateľ“) alebo v súvislosti s výkonom závislej činnosti. Takýmito príjmami sú aj príjmy, ktoré poberá osoba, na ktorú prešlo zo zamestnanca právo na tieto príjmy.

18. Podľa § 18 ods. 1 vety druhej zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“), hlavný kontrolór je zamestnancom obce a ak tento zákon neustanovuje inak, vzťahujú sa na neho všetky práva a povinnosti ostatného vedúceho zamestnanca podľa osobitného

predpisu.16)

19. Poznámka č. 16 k zákonu o obecnom zriadení odkazuje na zákon č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme.

20. Podľa § 18a ods. 5 zákona o obecnom zriadení, hlavného kontrolóra volí obecné zastupiteľstvo na šesť rokov. Jeho funkčné obdobie sa začína dňom, ktorý je určený ako deň nástupu do práce.

21. Podľa § 18a ods. 6 zákona o obecnom zriadení, hlavnému kontrolórovi vzniká po zvolení nárok na uzavretie pracovnej zmluvy s obcou. Pracovný pomer možno dohodnúť aj na kratší pracovný čas, 16b) ktorého dĺžku určí obecné zastupiteľstvo pred vyhlásením voľby kontrolóra.

22. Podľa § 18a ods. 7 zákona o obecnom zriadení, starosta je povinný s právoplatne zvoleným hlavným kontrolórom uzavrieť pracovnú zmluvu najneskôr v deň nasledujúci po dni skončenia funkčného obdobia predchádzajúceho hlavného kontrolóra. Deň nástupu do práce sa určí na deň nasledujúci po dni skončenia funkčného obdobia predchádzajúceho hlavného kontrolóra.

23. Podľa § 18a ods. 8 zákona o obecnom zriadení, výkon funkcie hlavného kontrolóra zaniká

- a) vzdaním sa funkcie,
- b) odvolaním z funkcie,
- c) uplynutím jeho funkčného obdobia,
- d) smrťou alebo vyhlásením za mŕtveho,
- e) dňom nadobudnutia právoplatnosti rozsudku, ktorým bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ktorým bola jeho spôsobilosť na právne úkony obmedzená,
- f) dňom nadobudnutia právoplatnosti rozsudku, ktorým bol odsúdený za úmyselný trestný čin alebo právoplatne odsúdený za trestný čin, ak výkon trestu odňatia slobody nebol podmienenčne odložený,
- g) dňom, keď začal vykonávať funkciu podľa § 18 ods. 2.

24. Podľa § 18c ods. 2 zákona o obecnom zriadení, ak má hlavný kontrolór obce dohodnutý pracovný pomer na kratší pracovný čas, jeho plat sa určí podľa odseku 1 v závislosti od dĺžky pracovného času.

25. Podľa § 18c ods. 5 zákona o obecnom zriadení, obecné zastupiteľstvo môže hlavnému kontrolórovi schváliť mesačnú odmenu až do výšky 30 % z mesačného platu hlavného kontrolóra podľa odseku 1.

26. Predmetom preskúmania bolo rozhodnutie žalovanej o tom, že W. I. Š. ako zamestnancovi žalobcu v 1. rade nezaniklo povinné dôchodkové poistenie 09.08.2012, ale zaniklo dňa 01.01.2017.

27. Kasačný súd sa prednostne zaoberal námietkou sťažovateľov, že v danej veci nešlo o sporný prípad a tým, podľa ich názoru, nebola daná ani pôsobnosť pobočky žalovanej podľa § 178 ods. 1 písm. a/ bod 1 zákona o sociálnom poistení rozhodovať v prvom stupni o zániku sociálneho poistenia k 01.01.2017.

28. Z rozhodnutia žalovanej (ako aj jej prvostupňového orgánu) podľa názoru kasačného súdu nepochybne vyplýva, že ako sporná bola hodnotená otázka zániku poistenia žalobcu v 2. rade k 09.08.2012 (nie k 01.01.2017). Pokiaľ žalovaná do výroku svojho prvostupňového rozhodnutia následne uviedla tiež dátum, ku ktorému považuje predmetné poistenie za skončené z hľadiska jeho kontinuity (nepretržitosti) ako aj lepšej zrozumiteľnosti pre účastníka konania, tento postup jej vytknúť nemožno. Uvedená formulácia výroku správneho orgánu prvého stupňa zároveň plne korešponduje právnomu názoru správnych orgánov o nezaníku povinného poistenia žalobcu v 2. rade dňa 09.08.2012 (ku ktorému dňu bola podaná odhláška z poistenia) zastávanému v preskúmaných rozhodnutiach a o (tým pádom) nepretržitom trvaní povinného poistenia žalobcu v 2. rade od 01.01.2011 do 01.01.2017 založenom pracovnou zmluvou z 28.12.2010.

29. Žalobca v 2. rade namietal, že jeho povinné poistenie zaniklo dňa 09.08.2012 z dôvodu, že pracovný pomer s obcou ukončil dohodou k 09.08.2012, a hoci vo funkcii hlavného kontrolóra zotrval aj naďalej,

túto vykonával bez nároku na odmenu, a preto (podľa jeho názoru) jeho povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti zaniklo dňa 09.08.2012, pričom od 10.08.2012 si uplatnil vzniknutý nárok na predčasný starobný dôchodok.

30. Z predloženého spisového materiálu kasačný súd zistil, že žalobca písomnosťou zo dňa 25.07.2012, adresovanou obci Tatranská Javorina, skutočne požiadal o skončenie pracovného pomeru dohodou ku dňu 09.08.2012, z dôvodu jeho odchodu do predčasného starobného dôchodku. Zároveň z obsahu tejto písomnosti, označenej ako „Skončenie pracovného pomeru dohodou“, je zrejmé, že ide „len“ o návrh na skončenie pracovného pomeru dohodou.

31. Kasačný súd sa plne stotožňuje s tvrdením žalobcu, uvedeným v jeho kasačnej sťažnosti (bod 7.15.11), že dohoda o skončení pracovného pomeru je dvojstranným právnym úkonom závislým od súhlasného vyjadrenia vôle tak zamestnanca, ako aj zamestnávateľa.

32. Zároveň však konštatuje, že samotná písomnosť z 25.07.2012 atribúty dvojstranného právneho úkonu nespĺňa, keď na predmetnej písomnosti je zo strany zamestnávateľa vyznačený len dátum, kedy obec Tatranská Javorina písomnosť (návrh na skončenie pracovného pomeru z 25.07.2012) prevzala (06.08.2012). V písomnosti, na ktorú žalobca v 2. rade poukazuje ako na dôkaz (dohodu) o skončení jeho pracovného pomeru s obcou tak absentuje neopomenuteľný vzájomný súhlasný prejav vôle zamestnávateľa ukončiť pracovný pomer so žalobcom ako hlavným kontrolórom obce, a teda nie je možné nazerať na ňu ako na dvojstranný právny úkon. Preukazovanie sa uvedenou listinou ako dohodou o skončení pracovného pomeru medzi žalobcom v 1. a 2. rade preto nemožno akceptovať.

33. Tvrdeniu žalobcu v 2. rade, že k skončeniu jeho pracovného pomeru z titulu písomnosti z 25.07.2012 došlo dohodou, tak nemohol prisvedčiť ani kasačný súd. Ako opodstatnené sa preto javí konštatovanie krajského súdu (a žalovanej), že skončenie pracovného pomeru dohodou je potrebné považovať za sporné, keď takáto skutočnosť z predložených písomností nevyplýva.

34. Na okolnosť, že žalobca v 1. rade na zasadnutí obecného zastupiteľstva požiadal o skončenie pracovného pomeru k 09.08.2012, z dôvodu odchodu do predčasného starobného dôchodku s tým, že funkciu hlavného kontrolóra bude vykonávať od 10.08.2012 do 09.08.2014, bez nároku na odmenu a že obecné zastupiteľstvo s uvedeným návrhom súhlasilo (ako vyplýva z výpisu z uznesenia č. 2 z 26.06.2012), rovnako nemožno nahliadať ako na súhlas zamestnávateľa so skončením pracovného pomeru dohodou.

35. Zákon o obecnom zriadení vymedzuje pôsobnosť obecného zastupiteľstva vo vzťahu k funkcií hlavného kontrolóra obce, napr. voliť a odvolať hlavného kontrolóra, určiť rozsah výkonu jeho funkcie, udeliť mu súhlas s inou zárobkovou činnosťou a podobne. Oprávnenie skončiť pracovný pomer s hlavným kontrolórom obce však obecnému zastupiteľstvu nepatrí. Za týchto okolností je preto udelenie súhlasu obecným zastupiteľstvom so skončením pracovného pomeru hlavného kontrolóra obce (žalobcu v 2. rade) ohľadom ním vznesenej požiadavky o skončenie pracovného pomeru dohodou, právne irelevantné a nemožno ho považovať za prejav vôle obce, či jej kompetentného štatutárneho orgánu. Vo vzťahu k trvaniu, resp. skončeniu pracovného pomeru hlavného kontrolóra obce v danej právnej veci súhlas udelený na zasadnutí obecného zastupiteľstva nemá žiadne právne účinky, a teda ani následky.

36. Hlavný kontrolór obce je obligatórnym zamestnancom obce. Preto je pre jeho pracovnoprávne postavenie nevyhnutné (a zákon o obecnom zriadení aj predpokladá) uzatvorenie pracovného pomeru ako základného pracovnoprávneho vzťahu v súlade so Zákonníkom práce, ako aj so zákonom č. 552/2003 Z. z. o výkone prác vo verejnom záujme. Nejedná sa však o výkon verejnej funkcie, ale o pracovnoprávny vzťah, čomu zodpovedá aj právna úprava, v zmysle ktorej ustanovenia zákona o obecnom zriadení, ktoré obsahujú pracovnoprávne úpravy, majú prednosť pred úpravou práv a povinností v zákone č. 552/2003 Z. z., podľa ktorého sa na pracovnoprávne vzťahy zamestnancov (ktorým jej aj hlavný kontrolór obce), vzťahuje Zákonník práce, ak tento zákon alebo osobitný predpis (teda aj zákon o obecnom zriadení), neustanovuje inak. Hoci zákon č. 552/2003 Z. z. inak neustanovuje,

zákon o obecnom zriadení obsahuje osobitnú (špeciálnu) pracovnoprávnu úpravu týkajúcu sa spôsobov zániku funkcie hlavného kontrolóra. Napriek tomu, že hlavný kontrolór obce je do funkcie volený obecným zastupiteľstvom a môže ním byť z taxatívne vymenovaných dôvodov z tejto funkcie odvolaný, zákonnú povinnosť uzatvoriť s ním pracovnú zmluvu zákonodarca zveril výlučne starostovi obce ako jej štatutárovi. Je to preto starosta, komu vzhľadom na postavenie štatutárneho orgánu obce patrí kompetencia v mene obce konať v pracovnoprávných vzťahoch jej zamestnancov - a teda aj hlavného kontrolóra obce (§ 9 zákona o obecnom zriadení). Žalobca v 2. rade sa preto mylne domnieva, že vyjadrenie súhlasu obecným zastupiteľstvom obce k jeho žiadosti o skončenie pracovného pomeru dohodou by mohlo mať vo vzťahu k jeho pracovnému pomeru právne účinky.

37. Zároveň kasačný súd konštatuje, že z predloženého spisového materiálu, ale ani z konkrétnych tvrdení samotných žalobcov v 1. a 2. rade (z ich podaní) vôbec nevyplýva, že v relevantnom období (vtedajší) starosta obce (vtedajší štatutárny orgán) so žalobcom v 2. rade uzatvoril ústne či písomne dohodu o skončení pracovného pomeru. Odhliadnuc od uvedeného, je potrebné tiež dodať, že právna konštrukcia prezentovaná žalobcom, podľa ktorej hlavný kontrolór obce je oprávnený svoju funkciu vykonávať aj po ukončení (resp. mimo) pracovnoprávneho vzťahu s obcou, je neakceptovateľná.

38. Pokiaľ by zákonodarca mienil umožniť hlavnému kontrolórovi vykonávať funkciu mimo pracovnoprávneho vzťahu založeného s príslušnou obcou, zákonná úprava v § 18 ods. 1, vety druhej zákona o obecnom zriadení, teda, že hlavný kontrolór je zamestnancom obce, by stratila akékoľvek opodstatnenie. Rovnako by nebolo opodstatnené, aby zákonodarca ukladal starostovi obce právnu povinnosť uzatvoriť pracovnú zmluvu s právoplatne zvoleným hlavným kontrolórom (§ 18 ods. 7 zákona o obecnom zriadení). Vychádzajúc zo systematického výkladu týchto ustanovení ani kasačný súd nemal pochybnosti o tom, že funkcia hlavného kontrolóra obce je vykonávaná práve a výlučne v pracovnom pomere, ktorého vznik je spätý so vznikom (zvoľnením do) funkcie hlavného kontrolóra. Korešponduje tomu aj zákonná úprava v § 18a ods. 5 vete druhej zákona o obecnom zriadení, podľa ktorej funkčné obdobie hlavného kontrolóra sa začína dňom, ktorý je v pracovnej zmluve určený ako deň nástupu do práce. Zo žiadneho ustanovenia relevantných právnych predpisov nemožno dospieť k záveru, že funkciu hlavného kontrolóra môže vykonávať osoba, ktorá nie je v pracovnoprávnom vzťahu s obcou, práve naopak. Aj v prípade opomenutia, či odmietnutia splnenia si povinnosti starostu uzatvoriť pracovnú zmluvu s hlavným kontrolórom obce má hlavný kontrolór právo domáhať sa na súde nahradenia prejavu vôle štatutárneho orgánu obce, t. j. starostu obce, pri uzatvorení pracovnej zmluvy ako svojho zákonného nároku. Nastavenie jednotlivých právnych inštitútov v súvislosti s pozíciou hlavného kontrolóra obce v rovine funkčnej ako aj pracovnoprávnej tak má za následok jeho hybridné postavenie v štruktúre miestnej samosprávy, kde figuruje ako odborný volený zamestnanec. Napriek tomu, že funkcia hlavného kontrolóra obce znaky verejnej funkcie vykazuje, nejde o verejnú funkciu, a to práve z dôvodu, že sa vykonáva v pracovnom pomere.

39. Z predloženého písomného materiálu mal kasačný súd za preukázané, že samotné právne úkony, ktoré žalobca v 2. rade označil, a ktoré sám realizoval, a ani konanie a postup obecného zastupiteľstva, na ktoré poukazoval, nemali formálne za následok zánik pracovného pomeru, uzatvoreného medzi obcou a hlavným kontrolórom ešte dňa 28.12.2010 na desiatinový úväzok s nástupom do práce dňa 01.01.2011.

40. Nie je tiež možné odhliadnuť ani od skutočnosti, že žalobca v 2. rade od počiatku, po celý čas vedome deklaroval, že mieni kontinuálne pôsobiť a aj skutočne plynule zotrval vo funkcii hlavného kontrolóra obce Tatranská Javorina naďalej, a to až do dňa riadneho uplynutia jeho funkčného obdobia, teda do dňa 01.01.2017. V uvedenom kontexte správny súd ako aj správne orgány dôvodne vnímali prejavy, týkajúce sa snahy prezentovať skončenie pracovného pomeru dohodou výlučne ako simulované (predstierané), s cieľom odbúrania dovtedy existujúcej formálnej prekážky, spočívajúcej v existencii povinného dôchodkového poistenia zamestnanca, brániacej potenciálnemu nároku žalobcu v 2. rade na výplatu predčasného starobného dôchodku (§ 67 ods. 4 zákona o sociálnom poistení).

41. Z právnej úpravy v zákone o obecnom zriadení možno tiež vo všeobecnosti logicky vyvodiť, že k

zákonnému skončeniu pracovného pomeru medzi obcou a hlavným kontrolórom môže potenciálne dôjsť až v dôsledku zániku samotnej funkcie hlavného kontrolóra, nie naopak. Teda ani nesporné uzatvorenie právne bezchybnej dohody o skončení pracovného pomeru medzi obcou a hlavným kontrolórom by nemohlo vyvolať účinok, spočívajúci v zániku funkcie hlavného kontrolóra, ktorá skutočnosť je rozhodujúca. Pre trvanie postavenia žalobcu v 2.rade ako zamestnanca obce. Ani samotní žalobcovia pritom nerobili sporným záver, že funkcia hlavného kontrolóra žalobcovi v 2. rade trvala aj po 09.08.2012.

42. Z uvedeného dôvodu správne orgány a ani krajský súd nepochybili, keď neprihliadli na tvrdenie žalobcu v 2. rade, že v priebehu výkonu jeho funkcie došlo k skončeniu jeho pracovného pomeru s obcou (žalobcom v 1. rade) po právnej stránke dohodou, z titulu ktorého skončenia malo zaniknúť aj jeho povinné poistenie.

43. Možno preto uzavrieť, že žalobcovi v 2. rade, ktorý bol od 01.01.2011 považovaný za povinne poistenú osobu z titulu jeho statusu zamestnanca, aj po 09.08.2012 naďalej trvalo povinné poistenie, keďže nenastala žiadna právna skutočnosť majúca za následok zánik jeho funkcie, a teda nenastala u neho taká zmena jeho postavenia, v dôsledku ktorej by došlo k zániku jeho povinného poistenia. Na prijatý záver nemá vplyv ani tá okolnosť, že žalobca v 2. rade v návrhu na skončenie pracovného pomeru dohodou a ešte predtým, na zasadnutí obecného zastupiteľstva, vopred deklaroval, že za obdobie od 10.08.2012 do 09.08.2014 bude svoju funkciu vykonávať bez nároku na mzdu, keďže ani s takýmto vyhlásením, resp. s faktickým nedosahovaním príjmu z pracovnoprávneho vzťahu zákon zánik povinného poistenia nespája. Na účely zákona o sociálnom poistení je pre status zamestnanca podstatné a rozhodujúce výlučne to, či je osoba v právnom vzťahu, ktorý jej zakladá právo na pravidelný mesačný príjem, t. j. právo na príjem zo závislej činnosti, ktorá podmienka u žalobcu v 2. rade bola splnená nepretržite.

44. Kasačný súd v zhode s názorom krajského súdu tak dospel k záveru, že je mylný úsudok žalobcov, že z dôvodu ukončenia pracovného pomeru dohodou ako aj reálneho nedosahovania príjmu za činnosť po 09.08.2012, žalobca v 2. rade nemohol byť považovaný za zamestnanca na účely zákona o sociálnom poistení. Žalobca v 2. rade zotrval vo funkcii hlavného kontrolóra aj po 09.08.2012, ktorý právny vzťah mu zakladal právny nárok na uzatvorenie a trvanie pracovného pomeru s obcou a zároveň právo na pravidelný mesačný príjem (plat), ako aj potenciálne právo na nepravidelný príjem (odmeny) v zmysle § 4 ods. 1 a 2 zákona o sociálnom poistení, a je preto potrebné kvalifikovať ho na účely nemocenského poistenia, dôchodkového poistenia a poistenia v nezamestnanosti ako zamestnanca.

45. Je bezdôvodné a nepodložené domnievať sa, že pracovný pomer hlavného kontrolóra možno odlúčiť (odpojiť) od samotného výkonu jeho funkcie, a len na účely povinného poistenia. Takáto úvaha nemá dostatočné zázemie v relevantnej právnej úprave, nakoľko osoba zvolená do funkcie hlavného kontrolóra túto nemôže vykonávať mimo pracovného pomeru, a preto kým trvá funkcia, trvá aj pracovný pomer (resp. zákonný nárok na jeho uzatvorenie). V danom pravidle sa odzrkadľuje faktická ochrana nezávislosti funkcie hlavného kontrolóra, ktorej zámerom je ochrániť ho pred situáciou, kedy by s ním mohol štatutárny orgán pracovný pomer účelovo ukončiť napriek tomu, že sa hlavný kontrolór svojej funkcie nevzdal a nedošlo ani k jeho odvolaniu z funkcie.

46. Otázka či vzhľadom na tvrdenia kvalifikovane právne zastúpeného žalobcu v 2. rade, že po 09.08.2012 „nemal evidovaný pracovný čas, určené miesto výkonu práce, nedostával žiadne pokyny od žalobcu v 1. rade, nemal od neho pridelenú prácu a nebol mu vyplatený ani žiadny príjem“, pričom sa „len dobrovoľne niekoľkokrát zúčastnil verejných zasadnutí obecného zastupiteľstva ako osoba zastávajúca funkciu hlavného kontrolóra obce“, možno výkon jeho funkcie považovať za riadny a v súlade so zákonom a aké dôsledky majú tieto tvrdenia aj vo vzťahu ku kompetentným orgánom obce oprávneným vyvodit' relevantnú zodpovednosť za ne/plnenie si pracovných povinností hlavného kontrolóra obce, resp. vo vzťahu k štatutárnemu orgánu kompetentnému vyvodit' možné dôsledky s dosahom na zotrvanie vo funkcii, už nie je už predmetom daného konania. Rovnako nie je predmetom daného konania ani otázka eventuálnych pracovnoprávných nárokov medzi žalobcami, či ich zachovanie

vzhľadom na plynutie času a v kontexte posúdenia účinkov vyhlásenia sťažovateľa v 2. rade, že nárok na mzdu si za určité obdobie neuplatňuje.

47. Úvahami žalobcov rozvinutými v bode 7.16 ich kasačnej sťažnosti týkajúcimi sa ne/možnosti aplikácie zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce, konkrétne všeobecných spôsobov skončenia pracovného pomeru tam uvedených od 01.01.2013, sa kasačný súd vzhľadom na právny vyššie prijatý záver, k ako už právne irelevantným, vyjadrovať nebude.

48. Žalobca v 2. rade správnym orgánom aj krajskému súdu vytýkal, že pri právnom posúdení veci neprihliadli na okolnosť, že sa vzdal nároku na odmenu za výkon funkcie do 09.08.2014.

49. Aj kasačný súd zastáva názor, že takéto prehlásenie nemá za následok zánik funkcie hlavného kontrolóra obce, či zánik jeho pracovnoprávneho vzťahu s obcou, a preto už prvostupňový správny orgán správne uviedol, že vzdanie sa práva na príjem zo závislej činnosti hlavným kontrolórom obce je na účely sociálneho poistenia (vzniku/zániku) irelevantné.

50. Kasačný súd považoval za opodstatnenú námietku žalobcov, že krajský súd v bode 57. odôvodnenia svojho rozsudku nesprávne poukázal na § 64 ods. 4 zákona o sociálnom poistení ako na ustanovenie týkajúce sa podmienok nároku na predčasný starobný dôchodok, pričom správne mal poukázať na § 67 ods. 1 tohto zákona. Krajský súd však ďalej relevantne argumentoval poukazom na § 67 ods. 4 zákona o sociálnom poistení, podľa ktorého nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku nevzniká, ak poistenec ku dňu vzniku nároku na predčasný starobný dôchodok je povinne dôchodkovo poistený ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, čo je aj prípad žalobcu v 2. rade. Uvedená zrejma nesprávnosť nemá vplyv na zrozumiteľnosť úvahy krajského súdu.

51. Ohľadom presvedčenia žalobcu v 2. rade, ktorý postup správnych orgánov v administratívnom konaní vníma ako účelový, tendenčný a šikanózný, s motiváciou siahnuť na jeho nárok na výplatu predčasného dôchodku, kasačný súd poukazuje na právny názor Ústavného súdu Slovenskej republiky vyjadrený v náleze č. k. PL. ÚS 96/2011-83 z 28. novembra 2012. V konaní vedenom pod sp. zn. PL. ÚS 96/2011 ústavný súd rozhodoval o súlade ustanovenia § 67 ods. 4 a 5 zákona o sociálnom poistení (podmienky nevzniku a zániku nároku na predčasný starobný dôchodok), pričom k otázke odmien poslancov obecného zastupiteľstva a tvrdeniam, že za výkon svojej verejnej funkcie títo funkcionári poberajú často minimálnu odmenu, ktorá je však prekážkou výplaty predčasného starobného dôchodku alebo prekážkou výkonu ich funkcie v orgánoch miestnej samosprávy uviedol, že „ustanovenie podmienok na vznik nároku na výplatu dôchodkovej dávky nemôže byť rozhodujúcou skutočnosťou na zamedzenie prístupu poberateľov tejto dávky k výkonu verejnej funkcie. Vznik nároku na výplatu dôchodkovej dávky nie je v príčinnej súvislosti so vznikom verejnej funkcie. Verejná funkcia je kreovaná na základe výsledku slobodnej súťaže politických síl a je na rozhodnutí poberateľa dôchodkovej dávky, či sa zúčastní tejto súťaže.“ S týmto názorom je potom potrebné stotožniť sa aj pre prípad výkonu funkcie hlavného kontrolóra, ktorá je pozíciou síce hybridnou, keďže je vykonávaná v pracovnom pomere, avšak obsadzovaná výlučne na základe voľby (súťaže). Rovnako bolo v rozhodnom čase (k 10.08.2012) výlučne na slobodnej vôli žalobcu v 2. rade, či sa vo funkcii hlavného kontrolóra obce rozhodne zotrvať alebo bude poberať predčasný starobný dôchodok.

52. Kasačný súd sa argumentmi žalobcov ohľadom momentu získania postavenia zamestnanca bližšie zaoberať nebude, nakoľko táto otázka nie je predmetom preskúmaného rozhodnutia a nemá vplyv ani na posúdenie, či k 09.08.2012 žalobcovi povinné poistenie zaniklo. Navyše, v konaní a ani medzi účastníkmi nebolo sporné, že ku dňu predchádzajúcemu 09.08.2012 žalobca v 2. rade bol povinne poistený, a to od 01.01.2011.

53. K námietke žalobcov, ktorí sa domnievajú, že krajský súd si nespĺnil povinnosť preskúmať zákonnosť rozhodnutí správnych orgánov oboch stupňov v celom rozsahu, keď v odseku 46. odôvodnenia uviedol, že tieto preskúmal v rozsahu žalobných dôvodov, kasačný súd uvádza, že po oboznámení sa s predloženým spisovým materiálom nezistil také skutočnosti rozhodné pre posúdenie

veci nad rámec žalobných dôvodov, ktorých právnymi dôsledkami by sa krajský súd nezaoberal, resp. ktoré by opomenul vyhodnotiť, pričom by mali relevantný vplyv na právne posúdenie veci. Samotní žalobcovia, napriek tomu, že sú v konaní kvalifikovane právne zastúpení, pritom neupresnili, v čom konkrétne pochybenie krajského súdu v tomto ohľade spočíva, v dôsledku čoho sa ich námietkou kasačný súd nemohol zaoberať detailnejšie.

54. Tvrdenie žalobcov, že krajský súd im opomenul doručiť prílohy vyjadrení žalovanej k žalobám žalobcov, kasačný súd nepovažoval za porušenie procesných práv žalobcov. Prílohy vymenované vo vyjadreniach žalovanej, na ktoré žalobcovia poukazovali tvoria totiž obsah administratívneho spisu správneho orgánu a sú len zoznamom listín (položiek) zviazaných v administratívnom spise, obsah ktorého krajský súd nemá povinnosť účastníkom konania zasielať na vyjadrenie.

55. Kasačný súd ani v skutočnosti, že krajský súd v odôvodnení rozhodnutia podrobnejšie neuviedol prednesy žalobcov, ktoré odzneli na pojednávaní konanom na krajskom súde dňa 14.08.2019 nevzhliadol zásah do ich procesných práv, keď po oboznámení sa s obsahom prepisu zápisnice o pojednávaní nezistil žiadne nové (ďalšie) skutočnosti nad rámec podaných žalôb a už predtým doručených vyjadrení. Preto, hoci krajský súd nerealizoval požiadavku žalobcov o doručenie prepisu zápisnice o pojednávaní konaného dňa 14.08.2019, samotné formálne nezrealizovanie tejto požiadavky kasačný súd nevyhodnotil ako faktický zásah do procesných práv žalobcov majúci za následok nezákonnosť rozsudku krajského súdu. Takýto efekt na zákonnosť rozsudku krajského súdu nemá ani skutočnosť, že odôvodnenie predmetného rozsudku krajského súdu sa v niektorých častiach doslovne zhoduje s iným rozsudkom krajského súdu vydaným pod inou spisovou značkou v súvisiacej právnej veci žalobcov a zhodne kopíruje aj totožné zrejme nesprávne uvedené v rozsudku vydanom iným senátom.

V tejto súvislosti kasačný súd uvádza, že v zmysle § 117 ods. 1 a 2 SSP je samotný priebeh pojednávania, vrátane prednesov účastníkov konania na pojednávaní, zachytený v zázname technickým zariadením a je právom účastníka vyžiadať si kópiu tohto záznamu, ktoré právo žalobcovia nevyužili a ani takú skutočnosť netvrdili. V zmysle § 118 ods. 1 SSP, ak to považuje súd za vhodné a účelné, spisuje sa o procesných úkonoch zápisnica, v ktorej sa o.i. uvedie podstatný obsah prednesov. Nová koncepcia zaznamenávania procesných úkonov vychádza z preferovania zaznamenávania pomocou technických zariadení pred doteraz zaužívaným zaznamenávaním formou písomnej zápisnice, čím zákonodárca vytvoril priestor pre budúce technické riešenia. Subsidiárne bola ponechaná možnosť vyhotovenia zápisnice, ktorá zostáva užitočným nástrojom na zaznamenanie obsahu procesných úkonov a jej uplatnenie sa predpokladá predovšetkým tam, kde nie je možné ju nahradiť technickým záznamom, napr. pri zaznamenávaní úkonov vykonávaných mimo pojednávacej miestnosti.

56. Navyše, ústavný súd už uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05).

57. Kasačný súd nepovažoval za opodstatnené ani námietky žalobcov, ktorí sa domnievajú, že krajský súd sa pri právnom posúdení veci neriadil správnym znením príslušných právnych noriem z dôvodu, že v odsekoch 32. až 38. a v odseku 44. písm. g/ používa len pojem „zákon“ bez ozrejmenia použitej skratky. Namietali tiež, že krajský súd v odsekoch. 50 až 59 a v odseku 63 odôvodnenia rozsudku, neuviedol deň účinnosti zákona, ktorý aplikoval. Z odseku 44. písm. g/ odôvodnenia rozsudku krajského súdu však výslovne vyplýva, že krajský súd citoval § 18a ods. 8 zákona o obecnom zriadení. Vzhľadom na právnu povahu preskúmvanej veci nebolo možné pochybovať, že krajský súd v odsekoch 32. až 38. odôvodnenia rozsudku pod pojmom zákon mienil Zákon o sociálnom poistení č. 461/2003 Z. z., ktorého príslušné ustanovenia v označených bodoch aj citoval, a ku ktorým sa žalobcovia, ako k relevantným, aj vyjadrovali. Hoci krajský súd skutočne v odsekoch 50. až 59. a 60. odôvodnenia rozsudku neuviedol deň, s účinnosťou ku ktorému citovanú právnu úpravu aplikoval, nie je možné automaticky vyvodiť záver, že právna úprava, ktorú aplikoval nie je relevantná k 09.08.2012 a ani sa bez ďalšieho domnievať,

že tým došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu.

58. Ani domnienku žalobcov, že krajský súd aplikoval na ich právnu vec zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení účinnom od 01.07.2016, hoci ku dňu vydania rozsudku krajského súdu bol tento novelizovaný ešte dvakrát, čo podľa žalobcov zakladá nezákonnosť jeho rozsudku, nemožno považovať za opodstatnenú, keďže zákon č. 88/2017 Z. z. menil SSP v § 54 a zákon č. 344/2018 Z. z. menil SSP v jeho štvrtej časti piatej hlavy s pridaním prechodného ustanovenia § 493a, pričom novelizované (vložené) znenia pre posúdenie právnej vec žalobcov neboli vôbec relevantné.

59. Žalobcovia sa tiež nesprávne domnievajú, s poukazom na odsek 4. odôvodnenia rozsudku krajského súdu, že tento na posudzovanú právnu vec aplikoval nesprávne právne predpisy, keď spomína zákon č. 543/2010 Z. z., ktorý nemal vlastné paragrafové znenie a predstavoval novelu zákona o sociálnom poistení. Je potrebné si uvedomiť, že ide o konštatívnu časť rozsudku krajského súdu, v ktorej sa krajský súd venuje popisu rozhodnutia žalovanej a neuvádza tu vlastné právne úvahy a argumenty. Nezrovnalosť, na ktorú žalobcovia poukázali, tak nemá za následok aplikáciu nesprávnych právnych predpisov na posudzovanú vec.

60. Z administratívneho spisu žalovanej vyplýva, že ešte pred vydaním rozhodnutí správnych orgánov bola Inšpektorátu práce Prešov elektronickou cestou adresovaná požiadavka o stanovisko vo veci trvania pracovnoprávneho vzťahu s hlavným kontrolórom obce. Kasačný súd sa stotožňuje s názorom žalobcov, že vyjadrenie Inšpektorátu práce Prešov zo dňa 26.01.2018 nie je na účely posúdenia (určenia) dátumu zániku povinného poistenia žalobcu v 2. rade pre žalovanú právne záväzné. Samotným nedoručením stanoviska Inšpektorátu práce zo strany správnych orgánov zásah do procesných práv žalobcov preto nemohol nastať. Je zrejmé, že otázku zániku povinného poistenia žalobcu v 2. rade považoval správny orgán prvého stupňa za spornú a bolo preto povinnosťou správnych orgánov prijať ohľadom tejto spornej právnej otázky [§ 178 ods.1 písm. a/ bod 1. v spojení s § 179 ods. 1 písm. b/ zákona o sociálnom poistení] vlastný právny záver, čomu sa správne orgány v konečnom dôsledku ani nevyhli.

61. Pochybnosti žalobcov, že krajský súd v konaní aplikoval nesprávne znenie zákona o obecnom zriadení, keď v odsekoch 63. a 64. odôvodnenia rozsudku poukazoval na jeho znenie účinné až od 01.01.2013 (pričom zmenu zákona žalobcovia k 09.08.2012 nemohli predpokladať), kasačný súd nezdieľa. Je zrejmé, že uvedenú argumentáciu krajský súd uviedol ako obiter dictum pre lepšiu zrozumiteľnosť jeho úvah (myšlienkových pochodov) pri výklade a aplikácii dotknutých právnych predpisov a na predostretie celkového kontextu vývoja rozoberanej právnej problematiky.

62. Podľa § 209 ods. 7 zákona o sociálnom poistení chyby v písaní, v počtoch a iné zrejme nesprávnosti v písomnom vyhotovení rozhodnutia organizačná zložka Sociálnej poisťovne kedykoľvek aj bez návrhu opraví a upovedomí o tom účastníkov konania. Kasačný súd sa (na rozdiel od krajského súdu) stotožňuje s názorom žalobcov, že je potrebné, aby opravu rozhodnutia vykonala tá organizačná zložka, ktorá vydala rozhodnutie postihnuté vadou v písaní. Vykonanie riadnej opravy môžu pritom iniciovať aj samotní žalobcovia.

63. Opravu zrejmej nesprávnosti spočívajúcej v preklepe v priezvisku žalobcu v 2. rade uvedenom v záhlaví rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu, ktorú zrealizoval priamo odvolací správny orgán (a nie organizačná zložka, ktorá takéto rozhodnutie vydala), kasačný súd však nehodnotí ako postup správneho orgánu, ktorý by mal automaticky za následok nezákonnosť preskúmaných rozhodnutí, ani ako okolnosť, ktorá by preskúmaniu napadnutého rozhodnutia bránila.

64. Napriek tomu, že odôvodnenia preskúmaných rozhodnutí správnych orgánov sú stručné a argumentmi žalobcov sa nezaoberali v rozsahu, ktorý by žalobcovia subjektívne vnímali ako postačujúci, jednoznačne z nich vyplýva, že zotrvanie žalobcu v 2. rade vo funkcii hlavného kontrolóra aj po 09.08.2012 vyhodnotili aj napriek tvrdenému skončeniu pracovného pomeru dohodou ako zachovanie statusu zamestnanca na účely povinného poistenia podľa § 4 ods. 1 a 2 zákona o sociálnom poistení a

nemožno ich preto považovať za nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť, či nedostatok dôvodov.

65. Vo vzťahu k zamietnutiu kasačnej sťažnosti žalobcu v 1. rade, kasačný súd uvádza nasledovné.

66. Podľa § 2 ods. 2 SSP každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

67. Podľa § 177 ods. 1 SSP správnou žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.

68. Podľa § 177 ods. 2 SSP ochrany iných ako subjektívnych práv sa môže domáhať len prokurátor alebo subjekt výslovne na to oprávnený zákonom.

69. Podľa § 178 ods. 1 SSP žalobcom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník administratívneho konania bola rozhodnutím orgánu verejnej správy alebo opatrením orgánu verejnej správy ukrátená na svojich právach alebo právom chránených záujmoch.

70. Správny súdny poriadok v § 178 ods. 1 priznáva aktívnu legitímáciu na podanie žaloby na preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu fyzickej alebo právnickej osobe, ktorá o sebe tvrdí, že bola ako účastník administratívneho konania na svojich právach alebo právom chránených záujmoch ukrátená rozhodnutím alebo opatrením orgánu verejnej správy. Iný subjekt (okrem prípadov uvedených v § 178 ods. 2 a 3 SSP) nie je aktívne legitimovaný na podanie takej žaloby v prospech inej osoby. So zreteľom na ustanovenie § 178 ods. 1 treba považovať za náležitosť žaloby aj konkrétne tvrdenie žalobcu o tom, že bol ukrátený na svojich právach nezákonným rozhodnutím správneho orgánu, pričom musí ísť o subjektívne práva vyplývajúce z právneho predpisu. Len tak môže súd posúdiť otázku aktívnej legitímácie žalobcu.

71. Žalobu podľa § 178 a nasl. SSP môže podať len ten, kto bol správnym rozhodnutím alebo opatrením ukrátený na svojich právach a nielen na svojom záujme. V správnom súdnictve pri rozhodovaní o žalobách proti rozhodnutiam správnych orgánov súd poskytuje ochranu iba subjektívnym právam žalobcu. Ten, kto o sebe tvrdí, že je žalobcom, musí byť preto súčasne aktívne legitimovaný hmotnoprávne, čo znamená, že musí ísť o skutočné ukrátenie. Nedostatok hmotnej legitímácie má za následok zamietnutie žaloby.

72. Aktívna legitímácia na podanie žaloby je jednou z podmienok konania a je potrebné ju skúmať.

73. Krajský súd postupoval procesne správne, keď sa priorityne zaoberal otázkou, či aj žalobca v 1. rade je aktívne hmotne legitimovaný na podanie žaloby a následne aj správne poukázal na rozhodnutie ústavného súdu č. k. IV. ÚS 228/2011-9 zo dňa 02.07.2011, pričom dôvodne skonštatoval, že u žalobcu v 1. rade absentuje atribút ukrátenia na právach.

74. Kasačný súd v zhode s názorom krajského súdu dospel k záveru, že žalobca v 1. rade sa žalobou domáhal ochrany iných než svojich vlastných subjektívnych práv. Konkrétne sa domáhal ochrany práv svojho zamestnanca, keď vo svojej žalobe jednoznačne nepreukázal a nešpecifikoval akým konkrétnym spôsobom bol poškodený na svojich právach (nie na právach zamestnanca), či z akých dôvodov sa tak domnieva. Ide pritom o takú procesnú podmienku, nedostatok ktorej nie je odstrániteľný a procesne má za následok zamietnutie žaloby.

75. Uvedený záver (ohľadom nedotknutia subjektívnych práv sťažovateľa v 1. rade napadnutými rozhodnutiami správnych orgánov a ohľadom nedostatku aktívnej hmotnej legitímácie žalobcu v 1. rade na podanie žaloby) nespochybňuje ani kasačná námietka, že voči sťažovateľovi v 1. rade prvostupňový správny orgán začal aj ďalšie kontroly a konania, v rámci ktorých žalovaná žalobcu v 1. rade neustále

administratívne zaťažovala, a jej postup predstavoval neustálu hrozbu vzniku povinnosti platiť penále, či iné sankcie. Sťažovateľ v 1. rade však stále neuviedol, ktoré z jeho subjektívnych práv vyplývajúce mu z konkrétneho právneho predpisu bolo v tomto konaní preskúmaným rozhodnutím dotknuté, resp. aké konkrétne konanie správnych orgánov, či ktorý ich postup v danom konaní považuje za nezákonný, či kolidujúci jeho subjektívnym právam.

76. Pokiaľ sťažovatelia krajskému súdu vytkli, že sa v odsekoch 59. a 60. rozsudku odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu, ktorú podľa ich názoru reprezentuje rozhodnutie veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vydané pod sp. zn. 1Vs/1/2019, kasačný súd považuje za potrebné pripomenúť, že v prípade žalobcov je skutková situácia odlišná od skutkovej situácie v právnych veciach typovo zastrešených v spomenutom rozhodnutí veľkého senátu. V danom prípade k vydaniu rozhodnutia správneho orgánu nedošlo po uplynutí takmer desiatich rokov, pričom samotnému vydaniu rozhodnutia predchádzala v danom prípade, počnúc od 01.12.2017, vonkajšia kontrola zameraná na odvod poistného na sociálne poistenie, príspevkov na starobné dôchodkové sporenie a na plnenie povinností zamestnávateľa podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení a jej vykonanie bolo prvostupňovým správnym orgánom oznámené zamestnávateľovi písomnosťou zo dňa 09.11.2017, v dôsledku čoho žalobcovia preskúmané rozhodnutie nemôžu vnímať ako celkom prekvapivé, pričom aj žalobca v 2. rade bol v tom čase stále vo funkcii hlavného kontrolóra obce. Začatie nedávkového konania priamo vydaním rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa postupom podľa § 184 ods. 8 v spojení s § 185 ods. 4 zákona o sociálnom poistení preto kasačný súd za daných okolností nevyhodnotil ako nezachovanie, resp. zásah do ochrany „oprávnení, ktoré sú konkretizáciou základného práva na inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, prípadne i základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a ktoré mu priznávajú aj medzinárodné zmluvy, ktorými je Slovenská republika viazaná v zmysle čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky“ (1Vs/1/2019). Sťažovateľovi zostali zachované všetky práva účastníka konania a v celom administratívnom konaní, ktoré spolu s konaním pred odvolacím správnym orgánom predstavuje jeden celok, mal možnosť vyjadriť sa ku všetkým záverom správnych orgánov, čo aj realizoval.

77. Podľa § 447 ods. 1 SSP kasačný súd môže na návrh sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa uznesením priznať kasačnej sťažnosti odkladný účinok, ak by právnymi následkami napadnutého rozhodnutia krajského súdu hrozila závažná ujma a priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným záujmom.

78. Pri prijímaní novej právnej úpravy súdneho konania (Správneho súdneho poriadku) o preskúmaní rozhodnutí, opatrení a iných zásahov správnych orgánov pristúpil zákonodarca aj k odlišnému ponímaniu opravných prostriedkov. Rozhodnutia krajských súdov, vynímajúc zákonné výnimky, nadobúdajú právoplatnosť ich dorúčením účastníkom konania. V prípade zákonnej možnosti podať kasačnú sťažnosť, sa táto podáva už proti právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu. Správny súdny poriadok teda predpokladá právoplatnosť rozhodnutia krajského súdu so všetkými s tým súvisiacimi dôsledkami a priznanie odkladného účinku podanej kasačnej sťažnosti pripúšťa len vo výnimočných prípadoch, a to vtedy, ak by právnymi následkami napadnutého rozhodnutia krajského súdu hrozila závažná ujma. Zároveň priznanie odkladného účinku nemôže byť v rozpore s verejným záujmom. Rozhodnutie správneho súdu o priznaní odkladného účinku kasačnej sťažnosti má výnimočný charakter, ktorý spočíva v tom, že takýmto rozhodnutím sa odsúvajú garantované účinky právoplatného rozhodnutia krajského súdu. Z tohto dôvodu je nutné k takému rozhodnutiu pristupovať skôr reštriktívne.

79. V prejednávanej veci kasačný súd nevidel dôvod na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti, tak ako to požadoval žalobca v 2. rade, keď nevzhliadol takú hroziacu závažnú ujmu, aby bolo dôvodné prelomiť zákonom predpokladané účinky rozhodnutia krajského súdu. Skutočnosť, že právoplatné rozhodnutie krajského súdu by mohlo mať za následok vznik vážnej ujmy žalobcovi v 2. rade spočívajúcej v uložení mu povinnosti vrátiť už vyplatený predčasný starobný dôchodok za roky 2012 a 2014, kasačný súd za taký dôvod nepovažoval. Ak by správne orgány pristúpili k vydaniu rozhodnutia o

vrátení určitej časti vyplatenej dôchodkovej dávky, pôjde o samostatné nové konanie, v ktorom by mal žalobca v 2. rade zachované všetky právne prostriedky procesnej ochrany, ktoré mu prináležia jednak v rámci administratívneho a jednak v rámci možného súdneho konania.

80. Sťažovatelia ešte namietali, že správne orgány pri vydávaní preskúmaných rozhodnutí ako aj krajský súd vo svojom rozsudku nerešpektovali judikatúru kasačného súdu a Ústavného súdu Slovenskej republiky, čím porušili princíp materiálneho právneho štátu a vykladali právne predpisy ústavne nekonformne a v rozpore s účelom a zmyslom zákona o sociálnom poistení, či zákonom o obecnom zriadení. Kasačný súd sa s týmto tvrdením nestotožňuje a poukazuje na to, že práve akceptovanie právnych konštrukcií a modulov výkladu navrhnutých žalobcom v 2. rade by viedlo k vzniku situácie, že do funkcie riadne zvolený hlavný kontrolór obce by v tejto pozícii zostal aj naďalej, svojimi kompetenciami by stále mohol disponovať, ale súčasne by bolo možné, aby pracovnoprávna rovina jeho vzťahu k obci zanikla (hoci len na čas). V dôsledku toho by už (podľa názoru žalobcu v 2. rade) nemohol podliehať odvodovej povinnosti ako zamestnanec, keďže pracovný pomer „ukončil“, čím by zároveň ani pracovnoprávne nezodpovedal štatutárnemu orgánu obce ako zamestnanec. Takýto záver by podľa názoru kasačného súdu príkro odporoval platnej legislatívnej úprave uvedenej v § 9 zákona o obecnom zriadení a bol by v rozpore s účelom a s elementárnou logikou vyvoditeľnou z tu ukotveného zámeru zákonodarcu, aby funkcia hlavného kontrolóra bola vykonávaná práve a výlučne pracovnom pomere, ktorý je „vynútiteľný“. Výkladom, ktorý žalobca požaduje, by sa nabúrало aj samotné profilovanie hlavného kontrolóra ako odborného zamestnanca obce.

81. Kasačný súd po preskúmaní spoločnej kasačnej sťažnosti sťažovateľov z vyššie uvedených dôvodov dospel k záveru, že táto nie je dôvodná, a preto ju zamietol podľa § 461 SSP.

82. O trovách konania kasačný súd rozhodol podľa § 167 ods. 1 v spojení s § 467 ods. 1 SSP a účastníkom nepriznal náhradu trov konania, pretože sťažovatelia v konaní neboli úspešní a žalovanej nárok na náhradu trov v zásade neprináleží.

83. Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.